

Jaarrekening 2017

Grondslagen

Balans
Staat van baten en lasten
Kasstroomoverzicht
Toelichting Jaarrekening

Grondslagen voor waardering en bepaling van het resultaat

Algemeen

De jaarrekening van de Noordelijke Rekenkamer is opgesteld in overeenstemming met de bepalingen van het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV 2017). De Noordelijke Rekenkamer is een gemeenschappelijk orgaan van de Provinciale Staten van Drenthe, Fryslân en Groningen op basis van de Gemeenschappelijke Regeling Noordelijke Rekenkamer (2016). De provincie Drenthe is als centrumprovincie aangewezen. Bij de controle van de jaarrekening is het rechtmatigheidskader NRK in acht genomen. In de jaarrekening 2017 zijn de gehanteerde waarderingsgrondslagen, de balans per 31 december 2017, de staat van baten en lasten, het kasstroomoverzicht en een toelichting op de posten opgenomen. Als bijlage is het realisatieoverzicht 2017-2016 toegevoegd.

Grondslagen voor waardering activa en passiva

Algemeen

Het vermogen wordt bepaald op grond van historische prijzen. De activa en de passiva zijn, tenzij anders vermeld, gewaardeerd tegen nominale waarde.

Materiële vaste activa

De waardering is gebaseerd op de aanschafwaarde onder aftrek van verrichte afschrijvingen. Afschrijving vindt lineair plaats op basis van de geschatte economische levensduur. Gelet op het karakter van de activa (automatiseringsapparatuur) is de levensduur op drie jaar gesteld. Hierbij wordt geen rekening gehouden met een eventuele restwaarde.

Vorderingen

Bij de waardering van eventuele vorderingen wordt rekening gehouden met het risico van oninbaarheid. De omvang van dit risico is beoordeeld.

Grondslagen voor het bepalen van het resultaat

Algemeen

In de staat van baten en lasten worden opbrengsten en kosten verantwoord die betrekking hebben op de bedrijfsactiviteiten die tijdens het boekjaar 2017 werden verricht.

Jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen

Artikel 44 en 49 van het BBV schrijven voor dat voor jaarlijks terugkerende, aan arbeidskosten gerelateerde verplichtingen met een gelijk volume geen voorziening mag worden getroffen en deze niet in de overlopende passiva mogen worden opgenomen.

Grondslagen

Balans

Staat van baten en lasten

Kasstroomoverzicht

Toelichting Jaarrekening

paragrafen bij jaarrekening 2017

Het Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten (BBV 2017) schrijft voor dat de betrokken overheid te onderscheiden programma's kent die samenhangen met de maatschappelijke beleidsvelden waarop deze overheid zich richt. Verder schrijft het BBV voor dat de betreffende overheid in afzonderlijke paragrafen de uitgangspunten beschrijft die op een aantal, door de regelgever genoemde, beheersaspecten in acht worden genomen. De Noordelijke Rekenkamer is geen bestuursorgaan dat besluiten met rechtsgevolg neemt. De Rekenkamer doet onderzoek. De strekking van dit onderzoek neemt de vorm aan van een constatering (onderzoeksbevinding) dan wel een advies (aanbeveling). De Noordelijke Rekenkamer heeft geen rechtspersoonlijkheid. Er kan geen onroerend goed worden aangekocht. Er worden geen kapitaalgoederen – anders dan ICT-apparaten – aangehouden, zodat het formuleren van uitgangspunten bij het onderhoud van kapitaalgoederen niet van toepassing is. De Noordelijke Rekenkamer is een samenwerkingsorgaan van de drie Noordelijke provincies maar neemt zelf niet - bestuurlijk noch financieel - deel aan andere organisaties. Er is in de rekening van de NRK geen paragraaf verbonden partijen opgenomen. Onderstaand komen achtereenvolgens aan bod: weerstandsvermogen, financiering en bedrijfsvoering.

weerstandsvermogen

Mochten zich incidenten voordoen die effect hebben op de financiële positie van de Noordelijke Rekenkamer, kan daarin worden voorzien door een beroep te doen op de weerstandscapaciteit uit de reserve en op de post onvoorzien.

rekeningcourant verhouding

De Noordelijke Rekenkamer voert een deel van haar financiële administratie in eigen beheer uit. De salarisbetaling en de daarmee samenhangende reiskostenvergoeding vallen onder de administratie van de provincie Drenthe (de formele werkgever). De aan de NRK deelnemende provincies storten hun jaarlijkse bijdrage rechtstreeks op de rekening-courant van de Rekenkamer.

bijdrage van provincies

Jaarlijks stellen de Staten van de drie deelnemende provincies een gelijk bedrag beschikbaar ter dekking van de te maken kosten. Deze bijdrage is taakstellend.

bedrijfsvoering

Het personeel van de Noordelijke Rekenkamer is formeel in dienst van de provincie Drenthe. De Noordelijke Rekenkamer volgt grotendeels het personeelsbeleid van de provincie. Voor informatie over de ontwikkeling van de loonsommen en sociale lasten conformeert de Rekenkamer zich aan opgaven die de provincie Drenthe aan haar verstrekt. De provincie Drenthe ontvangt voor het uitvoeren van deze werkzaamheden een vergoeding. Afspraken hierover zijn vastgelegd in een dienstverleningsprotocol (DVP-2016). In de genoemde dienstverleningsovereenkomst zijn afspraken gemaakt over de ondersteuning van de directeur-secretaris bij personeelszaken, arbeidsomstandigheden, juridisch advies en verzuimbegeleiding. De vergoeding wordt vastgesteld op basis van urenadministratie en nacalculatie.

Grondslagen

Balans

Staat van baten en lasten

Kasstroomoverzicht

Toelichting Jaarrekening

Balans

Deze balans is de balans van de Noordelijke Rekenkamer voor de verwerking van het resultaat 2017.

Balans 2017 voor verwerking van het resultaat (in euro's (€))

Activa	<i>Toelichting nummer</i>	31-12-2017	31-12-2016
Materiële vaste activa			
Overige materiële vaste activa	01	456	6.780
Totaal materiële vaste activa		456	6.780
Vlottende activa			
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan een jaar (liquide middelen)	02	258.551	155.438
Overlopende activa	03	20.325	33.455
Totaal vlottende activa		278.876	188.893
Totaal activa		279.331	195.673
Passiva			
Eigen vermogen			
Algemene reserve	04	39.937	72.211
resultaat boekjaar	05	73.660	9.514
Totaal eigen vermogen		113.597	81.725
Kortlopende schulden			
Overlopende passiva	03	165.735	113.948
Totaal kortlopende schulden		165.735	113.948
Totaal passiva		279.332	195.673
Niet uit de balans blijvende verplichtingen		7.028	27.800

Grondslagen

Balans

Staat van baten en lasten

Kasstroomoverzicht

Toelichting Jaarrekening

Om de aansluiting tussen de winst- en verliesrekening in de jaarrekening 2017 en de begroting 2017 zichtbaar te maken, is voor een aantal posten een toelichting opgenomen (zie: voor verwijfsnummers de tweede kolom van onderstaande tabel). Ook de realisatiecijfers van 2016 zijn toegevoegd als referentie. In de bijlage bij deze jaarrekening is een gedetailleerd realisatieoverzicht 2016-2017 opgenomen.

Staat van baten en lasten 2017 (in euro's (€))

	Toelichting nummer	Realisatie 2017	Begroting 2017	Verschil 2017	Realisatie 2016
Bijdragen provincies	07	800.350	800.350	0	798.750
Som der opbrengsten		800.350	800.350	0	798.750
<i>Bedrijfslasten</i>					
Intern personeel, woon werk verkeer	08	573.978	616.000	-/- 42.022	597.197
Extern personeel	09	47.741	70.000	-/- 22.259	90.005
Werving, selectie, vorming, opleiding	10	2.562	9.000	- 6.438	1.064
Huisvesting	11	39.728	29.250	10.478	28.304
Externe diensten	12	29.955	29.600	355	29.587
Afschrijvingen	13	6.324	10.000	-/- 3.676	10.879
Vormgeving rapporten	14	6.405	14.000	-/- 7.595	13.384
Overige bedrijfskosten	15	13.329	12.000	1.329	12.352
Voorlichting en representatie	16	6.671	4.500	2.171	6.560
Onvoorzien	17	0	6.000	-/- 6.000	368
Som der bedrijfslasten		726.693	800.350	-/- 73.657	789.700
Rentebaten	18	3	0	3	464
Resultaat uit gewone bedrijfsvoering	05	73.660		73.660	9.514

Grondslagen
Balans
Staat van baten en lasten
Kasstroomoverzicht
Toelichting Jaarrekening

Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT)		
De bezoldiging van de leden van de Raad van Bestuur (en de overige topfunctionarissen over 2017 is als volgt:		
<u>Leidinggevende topfunctionarissen met bezoldiging boven € 1.700</u>		
	de heer M. Herweijer	
Functie (functienaam)	directeur-secretaris	
In dienst vanaf (datum begin functievervulling)	1-sep-11	
In dienst tot (datum einde functievervulling)	heden	
(Fictieve) dienstbetrekking?	Ja	
Deeltijdfactor (minimaal 0,025 fte)	100%	
Bruto-inkomen (incl. salaris, vakantiegeld, eindejaarsuitkering en andere vaste toelagen)	110.003	
Winstdelingen en bonusbetalingen	0	
Bruto-onkostenvergoeding (vast en variabel)	0	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen (6,7 en 8)	110.003	
Voorzieningen ten behoeve van beloningen betaalbaar op termijn (in €)	16.542	
Totaal bezoldiging in kader van de WNT	126.545	
Toepasselijk bezoldigingsmaximum	181.000	
Uitkeringen in verband met beëindiging van het dienstverband (in €)	0	
Toepasselijke bezoldigingsmaximum	75.000	
2016		
(Fictieve) dienstbetrekking?	Ja	
Deeltijdfactor (minimaal 0,025 fte)	100%	
Bruto-inkomen (incl. salaris, vakantiegeld, eindejaarsuitkering en andere vaste toelagen)	105.870	
Winstdelingen en bonusbetalingen	0	
Bruto-onkostenvergoeding (vast en variabel)	0	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	105.870	
Voorzieningen ten behoeve van beloningen betaalbaar op termijn (in €)	16.684	
Totaal bezoldiging in kader van de WNT	122.554	
Toepasselijk bezoldigingsmaximum	179.000	

	mevrouw M.C.A. Smilde	De heer J. van der Bij
Functie (functienaam)	Voorzitter college	lid college
In dienst vanaf (datum begin functievervulling)	6-jul-16	1-sep-12
In dienst tot (datum einde functievervulling)	heden	heden
(Fictieve) dienstbetrekking?	Ja	ja
Deeltijdfactor (minimaal 0,025 fte)	20%	10%
Bruto-inkomen (incl. salaris, vakantiegeld, eindejaarsuitkering en andere vaste toelagen)	22.882	11.308
Winstdelingen en bonusbetalingen	0	0
Bruto-onkostenvergoeding (vast en variabel)	0	0
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen (6,7 en 8)	22.882	11.308
Voorzieningen ten behoeve van beloningen betaalbaar op termijn (in €)	0	0
Totaal bezoldiging in kader van de WNT	22.882	11.308
Toepasselijk bezoldigingsmaximum	36.200	18.100
Uitkeringen in verband met beëindiging van het dienstverband (in €)	0	0
Toepasselijke bezoldigingsmaximum	75.000	75.000
2016		
(Fictieve) dienstbetrekking?	Ja	Ja
Deeltijdfactor (minimaal 0,025 fte)	20%	10%
Bruto-inkomen (incl. salaris, vakantiegeld, eindejaarsuitkering en andere vaste toelagen)	11.003	11.702
Winstdelingen en bonusbetalingen	0	0
Bruto-onkostenvergoeding (vast en variabel)	0	0
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	11.003	11.702
Voorzieningen ten behoeve van beloningen betaalbaar op termijn (in €)	0	0
Totaal bezoldiging in kader van de WNT	11.003	11.702
Toepasselijk bezoldigingsmaximum	17.557	17.900

	de heer P.L. Polhuis	
Functie (functienaam)	lid college	
In dienst vanaf (datum begin functievervulling)	6-jul-16	
In dienst tot (datum einde functievervulling)	heden	
(Fictieve) dienstbetrekking?	Ja	
Deeltijdfactor (minimaal 0,025 fte)	10%	
Bruto-inkomen (incl. salaris, vakantiegeld, eindejaarsuitkering en andere vaste toelagen)	11.722	
Winstdelingen en bonusbetalingen	0	
Bruto-onkostenvergoeding (vast en variabel)	0	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen (6,7 en 8)	11.722	
Voorzieningen ten behoeve van beloningen betaalbaar op termijn (in €)	0	
Totaal bezoldiging in kader van de WNT	11.722	
Toepasselijk bezoldigingsmaximum	18.100	
Uitkeringen in verband met beëindiging van het dienstverband (in €)	0	
Toepasselijke bezoldigingsmaximum	75.000	
<u>2016</u>		
(Fictieve) dienstbetrekking?	Ja	
Deeltijdfactor (minimaal 0,025 fte)	10%	
Bruto-inkomen (incl. salaris, vakantiegeld, eindejaarsuitkering en andere vaste toelagen)	5.445	
Winstdelingen en bonusbetalingen	0	
Bruto-onkostenvergoeding (vast en variabel)	0	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	5.445	
Voorzieningen ten behoeve van beloningen betaalbaar op termijn (in €)	0	
Totaal bezoldiging in kader van de WNT	5.445	
Toepasselijk bezoldigingsmaximum	8.778	
Toelichting		
Het bezoldigingsmaximum voor de leidinggevende topfunctionarissen bedraagt € 181.000. Dit maximum wordt niet overschreden door de topfunctionarissen		

Grondslagen

Balans

Staat van baten en lasten

Kasstroomoverzicht

Toelichting Jaarrekening

Het kasstroomoverzicht geeft inzicht in de uitgaven en ontvangsten.

Kasstroom overzicht 2017 (in euro's (€))

Mutaties liquide middelen		toelichting		
Beginsaldo rekeningen 2017		02		155.438
A: Kasstroom uit operationele activiteiten				
Bijdrage deelnemers		07	800.350	
Rente		18	3	
Bedrijfslasten totaal			-/- 726.693	
Totaalsaldo A				73.660
B: Kasstroom uit investeringen en overige mutaties				
Afschrijvingen		01 en 13	6.324	
Investerings		01 en 13		
Mutaties overlopende activa		03		
Mutaties overlopende passiva		03		
Totaalsaldo B				
C. Bestemming resultaat 2017				
Toevoeging aan reserve wegens bijzondere omstandigheden			73.660	
Totaal C		06		73.660
Totaal mutaties liquide middelen (A+B+C)				103.113
Saldo rekeningen		02		258.551

Grondslagen
Balans
Staat van baten en lasten
Kasstroomoverzicht
Toelichting Jaarrekening

De nummers corresponderen met de toelichtingsnummers uit de balans, uit de winst- en verliesrekening en uit het kasstroomoverzicht.

Toelichting op de balans per 31 december 2017

01 Materiële vaste activa

In het kalenderjaar 2014 werd de gehele automatisering vervangen. In het verslagjaar 2017 werd het laatste deel van de aanschafwaarde afgeschreven. In het kalenderjaar 2017 werden geen nieuwe investeringen gedaan.

Mutatieoverzicht materiële vaste activa 2017	
Aanschafwaarde t/m 2016	48.294
Cumulatieve afschrijvingen t/m 2016	-/- 41.514
Boekwaarde 31 december 2016	6.780
Geïnvesteerd 2017	
Desinvesteringen 2017	-, -
Afschrijvingen 2017	6.324
Boekwaarde 31 december 2017	456

02 Liquide middelen

Sinds 2013 beschikt de Noordelijke Rekenkamer over een eigen betaalrekening en depositorekening bij de ABN AMRO. Het niet direct benodigde deel van de inkomsten wordt op dit deposito gestort met het oog op opbrengsten uit rente. Daarnaast is er medio 2014 een bankgarantie aangegaan ter zekerstelling van de af te dragen huur voor het pand aan de Dr. Nassaulaan 5. Het beginsaldo op de bankrekening van de Rekenkamer per 1 januari 2017 was € 155.438 het eindsaldo per 31 december 2017 was € 258.550,77

03 Overlopende activa en passiva

De overlopende activa betreffen kortlopende vorderingen en bestaan voornamelijk uit vooruitbetaalde kosten. Het gaat hier onder andere om abonnementen op twee kranten, de huur van het pand over de maand januari 2018. De overlopende passiva bestaan uit onder meer uit uitgaven inhuur extern personeel over de maand december 2017, telefoonkosten en de dienstverlening door de provincie Drenthe.

04 Eigen vermogen

Reserve Noordelijke Rekenkamer

	Beginsaldo	Onttrekkingen	Toevoegingen	Eindsaldo
t/m 2012		25.000	67.565	42.565
2013	42.565	0	0	42.565
2014	42.565	3.659	0	38.906
2015	38.906	0	33.305	72.211
2016	72.211	0	9.514	81.725
2017	81.725	41.786	0	39.937

In overleg met de Raad van Advies en conform artikel 28, lid 2, van de Gemeenschappelijke Regeling NRK is medio 2017 het meerdere boven een reserve van 5% van de jaaromzet teruggestort aan de drie deelnemende provincies. In 2017 lag deze 5%-grens bij 40.018 euro.

Algemene reserve

De algemene reserve bestaat uit de vrij uitkeerbare reserve. Tegenover deze reserve staan geen verplichtingen op grond van de wet of statuten om deze reserve aan te houden. Mutaties in de algemene reserve ontstaan door winstbestemming, winstvorming en vrijval van wettelijke reserves. De algemene reserve heeft tot doel tegenvallers bij lopende onderzoeken op te vangen, eventuele kortingen op provinciale bijdragen op te vangen, en een voorziening te bieden indien bij langdurige ziekte een eventuele vervanging vanuit eigen middelen moet worden bekostigd.

05 (Het) resultaat boekjaar

Het verslagjaar 2017 wordt afgesloten met een positief resultaat van €73.660. Er waren meevallers op de posten personeel (zowel intern als externe inhuur), woon-werkverkeer, en vormgeving digitale rapporten.

06 bestemming resultaat 2017

Ten aanzien van het positieve resultaat over 2016 en de algemene reserve die boven het normniveau ligt, is een voorstel gedaan aan de Raad van Advies. Het voorstel was om het meerdere boven de norm van 5% eigen vermogen terug te storten aan de drie deelnemende provincies. Op 18-8-17 heeft de NRK aan elk van de drie deelnemende provincies 13.929 euro teruggestort.

Ten aanzien van het positieve resultaat over 2017 zal een voorstel worden gedaan aan de Raad van Advies van de Noordelijke Rekenkamer. De eerstkomende vergadering van de Raad van Advies vindt plaats op 17-4-18. Het voorstel zal zijn om de helft van het positieve resultaat te reserveren voor de vervanging van de ICT-apparatuur in 2018 en de andere helft terug te storten aan de drie deelnemende provincies.

Niet in de balans opgenomen verplichtingen

Een niet in de balans opgenomen verplichting betreft het huurcontract voor de huisvesting van het bureau in een pand aan de Dr. Nassaulaan 5 te Assen (toelichting onder nummer 10 'huisvesting'). De huurtermijn bedroeg aanvankelijk €20.063 per jaar. Het vijfjarige huurcontract loopt door tot 31 december 2019. Er zijn in dit contract tevens afspraken over de servicekosten gemaakt. In het verslagjaar heeft de NRK meer kantoorruimte (115m²) bij gehuurd. Met een contractduur van één jaar. De totale jaarhuur is daardoor verhoogd tot €29.063. De totale servicekosten worden – na deze uitbreiding van het vloeroppervlak - begroot op €12.351 per jaar. Verder zijn er langlopende contracten voor het onderhoud en beheer van de ICT (die afloopt augustus 2018) en de website. De dienstverleningsovereenkomst met de provincie Drenthe is begin 2017 herzien. Het aantal diensten dat van de provincie Drenthe wordt afgenomen is verminderd.

Toelichting op de Staat van baten en lasten

Hieronder wordt ingegaan op de samenstelling van het resultaat. In de bijlage is een realisatieoverzicht opgenomen waarin de verschillen met de begroting per categorie worden toegelicht. Op hoofdcategorie is de aansluiting met de begroting 2017 aangehouden.

07 Netto-omzet

De ontvangsten van de drie deelnemende provincies ter dekking van de bedrijfskosten vallen onder de opbrengsten van de Noordelijke Rekenkamer. Na vaststelling van de begroting 2017 in 2016 heeft de Rekenkamer in januari 2017 de drie provincies om hun jaarbijdrage verzocht.

08 Intern personeel

De kosten voor intern personeel in de winst- en verliesrekening zijn opgebouwd uit:

Intern personeel	Realisatie 2017	Begroot 2017	Realisatie 2016
Salarissen personeel + sociale lasten	564.709	601.000	582.667
Vergoeding woon-werkverkeer + reis- en verblijfkosten	9.269	15.000	13.391
Vorming en opleiding	2.562	6.000	1.139
Totaal	576.540	622.000	597.197

In het verslagjaar werd deelgenomen aan landelijke en regionale conferenties van de vakorganisatie voor rekenkameronderzoek (NVRK). Daarnaast werd een symposium georganiseerd over de grondslagen en methoden van provinciaal rekenkameronderzoek ter gelegenheid van het 12,5 jarig jubileum van de provinciale rekenkamers.

Aantallen fulltime equivalenten	Realisatie 2017	Begroot 2017	Realisatie 2016
Bestuur	0,4	0,4	0,4
Bureau	6,3	5,7	5,7
Totaal	6,7	6,1	6,1

Medio 2017 werden twee nieuwe medewerkers aangesteld. Vanaf dat moment kwam de vaste ambtelijke formatie tijdelijk uit boven de structurele ambtelijke formatie van 6 fte. Maar per 1-1-2018 kwam de ambtelijke formatie weer uit op 6,0 fte. Dit als gevolg van een arbeidstijdverkorting van een van de andere medewerkers.

09 Extern personeel

In de verslagperiode is voor het Rekenkameronderzoek naar de aanleg van snel internet in het perifere gebied een beroep gedaan op een gedetacheerde medewerker. Verder werd voor het voeren van de boekhouding een beroep gedaan op een financiële medewerker van BAN-PD. Ten aanzien van de uitvoering van het onderzoek naar het Waddenfonds werd extern juridische advisering en secretariële ondersteuning ingehuurd.

10 Kosten werving en selectie

In het verslagjaar werd geworven voor het vervullen van twee vacatures. Bij de werving werd volledig gebruik gemaakt van digitale, kosteloze kanalen.

11 Huisvesting

Op het vlak van de huisvesting zijn er in het verslagjaar veranderingen opgetreden. Per 1-3-2017 werd 115 vierkante meter vloeroppervlak bij gehuurd. Het bureau van de Noordelijke Rekenkamer bleef gevestigd aan de Dr. Nassaulaan 5 te Assen. Door de groei van het gehuurde kantooroppervlak zijn de kosten verder toegenomen dan werd begroot.

12 Externe diensten

De post Externe Diensten is opgebouwd uit vier posten. Op de eerste plaats komt de dienstverlening door de provincie Drenthe. Deze dienstverlening heeft betrekking op het personeelsbeleid. Begin 2017 is een nieuwe dienstverleningsovereenkomst tot stand gekomen. Mede op advies van een extern onderzoeksbureau is besloten om meer beheerstaken in eigen beheer uit te voeren en minder sterk te leunen op ingehuurde dienstverlening van de provincie Drenthe.

Bij de uitgaven voor ondersteuning op het vlak van ICT is er ten opzichte van de begroting sprake van een overschrijding. Enkele oudere laptops zijn voorzien van een snellere harde schijf. Ook werden enkele nieuwe laptops in gebruik genomen omdat er twee nieuwe personeelsleden in dienst zijn getreden.

Op het vlak van de schoonmaakkosten werden extra uitgaven noodzakelijk. Dit als gevolg van de grotere kantoorruimte die per 1-3-2017 wordt bij gehuurd.

De kosten van het accountantsonderzoek over de jaarrekening 2016 vielen hoger uit dan was begroot.

Externe diensten	Realisatie 2017	Begroting 2017	Realisatie 2016
Dienstverlening Drenthe	5.771	9.000	8.545
Automatisering	15.056	13.000	12.530
Schoonmaak	3.567	2.600	5.752
Overige diensten waaronder accountantscontrole	5.561	5.000	2.760
Totaal	29.955	29.600	29.587

13 Afschrijving vaste activa.

In 2017 zijn er **geen** investeringen gedaan. In 2017 is over de in het verleden gepleegde investeringen 2014-2015 voor €6.324 afgeschreven. Op 31 december 2017 bedraagt de boekwaarde van de in het verleden aangeschafte ICT-infrastructuur €456.

Investeringen, afschrijvingen en boekwaarde 2017

	Boekwaarde 31/12/2016	Investeringen 2017	Afschrijvingen 2017	Boekwaarde 31/12/2017
Overige materiële vaste activa	6.780	-,	6.324	456

14 Vormgeving

In de verslagperiode werd over één onderwerp een bestuurlijke rapport opgemaakt en in beperkte oplage ook gedrukt. Het rapport had betrekking op het OV in de perifere gebieden. Daarnaast werd een boekje uitgebracht over *Kennismaken met Rekenkamerwerk*.

15 Overige bedrijfskosten

De post “*overige bedrijfskosten*” omvat de kosten van telefonie, abonnementen van kranten en tijdschriften, bankkosten, huishoudelijke uitgaven en kosten voor het boekhoudpakket. Op deze post zijn uitgaven geboekt ter waarde van €13.329.

16 Voorlichting en representatie

Deze post bevat de kosten samenhangend met de publicatie van Rekenkamer rapporten, zoals de huur van de locatie en inhuur van catering. In 2017 werden meer uitgaven gedaan dan was voorzien. Er werd een Rekenkamerrapport uitgebracht over het Openbaar Vervoer in de perifere gebieden. De extra uitgaven waren mede het gevolg van de viering van het koperen jubileum van de provincie Rekenkamers, de uitgave van het boekje *Kennismaken met Rekenkamerwerk* en het afscheid van de voormalige voorzitter.

17 Onvoorzien

Hoewel in het bovenstaande is gebleken dat zich op diverse posten onverwachte uitgaven hebben voorgedaan, werd geen beroep gedaan op de post ‘onvoorzien’.

18 Rente- en incidentele baten

In het verslagjaar waren de totale rentebaten op de depositorekening die de Rekenkamer aanhoudt ongeveer €3.

Bijlage: Realisatieoverzicht 2017 en 2016 (in euro's (€))

	Realisatie 2017	Begroting 2017	Vershil 2017	Realisatie 2016
Bijdragen provincies	800.350	800.350	0	798.750
Som der opbrengsten	800.350	800.350	0	798.750
<i>Bedrijfslasten</i>				
Personeel				
Personeel + sociale lasten	564.709	601.000	-/- 36.291	582.667
Woon-werkverkeer + reis- en verblijfkosten	9.269	15.000	-/- 5.731	13.391
Vorming en opleiding	2.562	6.000	-/- 3.438	1.139
Kosten werving en selectie	0	3.000	-/- 3.000	1.064
Extern personeel	47.741	70.000	-/- 22.259	90.005
Totaal personeel	625.281	695.000	-/- 70.719	688.266
Huisvesting				
Huur en service	39.148	28.500	10.648	27.798
Belastingen	580	750	-/- 170	506
Totaal huisvesting	39.728	29.250	10.478	28.304
Externe diensten				
Dienstverlening Drenthe	5.771	9.000	-/- 3.229	8.545
Automatisering	15.056	13.000	2.056	12.530
Schoonmaak	3.567	2.600	967	2.760
Overige diensten	5.561	5.000	561	5.752
Totaal externe diensten	29.955	29.600	355	29.587
Bureaunkosten				
Afschrijvingen	6.324	10.000	-/- 3.676	10.879
Vormgeving rapporten	6.405	14.000	-/- 7.595	13.384
Overige bedrijfskosten	13.329	12.000	1.329	12.352
Totaal bureaunkosten	26.058	36.000	-/- 9.942	36.615
Voorlichting en representatie	6.671	4.500	2.171	6.560
Onvoorzien	0	6.000	-/- 6.000	368
Som der bedrijfslasten	726.693	800.350	-/- 73.657	789.700
Rente	3	0	3	464
Resultaat	73.660	0	73.660	9.514

Aan het College van het gemeenschappelijk orgaan
Noordelijke Rekenkamer

INFO@VERSTEGENACCOUNTANTS.NL

WWW.VERSTEGENACCOUNTANTS.NL

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

A. Verklaring over de jaarrekening 2017

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2017 van het krachtens de wet Gemeenschappelijke Regeling ingestelde gemeenschappelijk orgaan Noordelijke Rekenkamer te Assen gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- geeft de jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van zowel de baten en lasten over 2017 als van de activa en passiva van Noordelijke Rekenkamer per 31 december 2017 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV).
- zijn de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2017 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals “Het Rechtmatigheidskader Noordelijke Rekenkamer” (vastgesteld in de Collegevergadering van 17 januari 2018).

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2017;
2. de staat van baten en lasten over 2017;
3. een kasstroomoverzicht over 2017; en
4. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado), “Het Rechtmatigheidskader Noordelijke Rekenkamer” (vastgesteld in de Collegevergadering van 17 januari 2018) en de Regeling Controleprotocol Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) 2017 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie “Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening”.

Wij zijn onafhankelijk van het gemeenschappelijk orgaan Noordelijke Rekenkamer zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Materialiteit

Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op € 8.004, waarbij de bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie bedraagt voor fouten 1% en voor onzekerheden 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan reserves, zoals voorgeschreven in artikel 2 lid 1 Bado.

Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn, zoals ook bedoeld in artikel 3 Bado.

Wij zijn met het College overeengekomen dat wij aan het College tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven de € 8.004 rapporteren alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve of WNT-redenen relevant zijn.

B. Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- het Jaarverslag 2017;
- het Realisatieoverzicht 2017 en 2016 (in euro's (€)).

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is -zoals bedoeld in artikel 213 lid 3 sub d Gemeentewet- en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de wet Gemeenschappelijke Regeling en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

De secretaris/directeur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het jaarverslag in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV).

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van de secretaris/directeur en het College voor de jaarrekening

De secretaris/directeur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV). De secretaris/directeur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, waaronder provinciale verordeningen, waaronder interne verordeningen van het gemeenschappelijke orgaan zoals opgenomen in "Het Rechtmatigheidskader Noordelijke Rekenkamer" (vastgesteld in de Collegevergadering van 17 januari 2018).

In dit kader is de secretaris/directeur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het College noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Het College is als kaderstellend en controlerend orgaan op grond van de wet Gemeenschappelijke Regeling ook verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van het gemeenschappelijk orgaan.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel. Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fouten of fraude en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Bado, de Regeling Controleprotocol WNT 2017, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude dan wel het niet rechtmatig tot stand komen van baten en lasten alsmede de balansmutaties, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van het gemeenschappelijk orgaan;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door de secretaris/directeur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten voldoen aan de eisen van financiële rechtmatigheid.

Wij communiceren met het College onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Wij bevestigen aan het College dat wij de relevante ethische voorschriften over onafhankelijkheid hebben nageleefd. Wij communiceren ook met het College over alle relaties en andere zaken die redelijkerwijs onze onafhankelijkheid kunnen beïnvloeden en over de daarmee verband houdende maatregelen om onze onafhankelijkheid te waarborgen.

Assen, 21 maart 2018

Verstegen accountants en adviseurs B.V.,

was getekend,
drs. H. Drenth RA MGA